Dosarul nr. 5r-394/2024

4-24011764-12-5r-30012024

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

01 iulie 2024 mun.Chişinău

Judecătoria Chişinău, (sediul Centru)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Victor Sîrbu
Grefier Valeria Căinăreanu

examinând în şedinţă judiciară publică contestaţia depusă de ***** împotriva deciziei agentului constatator nr. *****din 11.01.2024, prin care i-a fost aplicată sancţiunea amenzii în mărime de 30 unităţi convenţionale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare pentru comiterea contravenţiei prevăzute de art. 238 alin. (3) Cod contravenţional,

c o n s t a t ă:

Prin decizia agentului constatator al INSP al IGP - Canțer Ion din 11 ianuarie 2024, ***** a fost tras la răspundere contravenţională şi sancţionat conform art. 238 alin. (3) Cod Contravenţional cu amendă în mărime de 30 unităţi convenţionale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare pentru faptul că la data de 11 ianuarie 2024, aflându-se în mun. Chișinău, str. *****, a condus mijlocul de transport fără de a acorda trecere la pietorni.

În data de 23 ianuarie 2024, ***** a depus contestaţie împotriva deciziei agentului constatator menţionate, solicitând anularea acesteia şi încetarea procesului contravenţional.

Contravenientul *****, fiind citată de 2 ori prin intermediul scrisorii cu aviz de recepție, nu s-a deplasat la oficiul poștar întru ridicarea citațiilor. Având în vedere epuizarea posibilităţilor de citare, instanţa a conchis posibilă examinarea cauzei în lipsa contravenientei. Instanţa reţine că, în cauza Ponomaryov contra Ucrainei, CEDO promovează cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia pentru a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Ham versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Agentul constatator Canțer Ion, fiind citat legal prin intermediul scrisorii cu aviz de recepție, în şedinţa de judecată nu s-a prezentat, din care cauză, în temeiul art. 455 alin. (2) Cod contravenţional, instanţa a examinat cauza în absenţa acestuia.

Aprecierea instanței de judecată:

Studiind materialele cauzei contravenţionale, instanţa de judecată concluzionează de a admite contestaţia, a anula decizia de sancţionare şi a înceta procesul din lipsa faptului contravenţiei, din următoarele considerente.

Potrivit art.448 alin.(1) Cod contravenţional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447[1] alin. (8).

Termenul de depunere a contestaţiei a fost respectat.

În şedinţa de judecată s-a constatat că, prin decizia agentului constatator al INSP al IGP - Canțer Ion din 11 ianuarie 2024, ***** a fost tras la răspundere contravenţională şi sancţionat conform art. 238 alin. (3) Cod Contravenţional cu amendă în mărime de 30 unităţi convenţionale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare pentru faptul că la data de 11 ianuarie 2024, aflându-se în mun. Chișinău, str. *****, a condus mijlocul de transport fără de a acorda trecere la pietorni.

Reieșind din prevederile art. 7 Cod contravenţional, persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

Din coordonatele art. 425 alin. (1) Cod contravenţional, probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.

Instanța reține că, în legislaţia Republicii Moldova, contravenţiile au fost scoase de sub incidenţa legii penale şi supuse unui regim administrativ. Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravenţional, instanţa de judecată evidenţiază că sancţiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetăţenilor în vederea realizării scopului preventiv şi represiv al sancţiunii, iar potrivit art. 38 alin. (3) din legea citată, arestul contravenţional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenţionate a unei alte sancţiuni contravenţionale, ceea ce conferă faptei natura penală.

Astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce priveşte dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului (Zilibergerg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Angel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994). Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravenţionala desfăşurată în faţa instanţei de judecată revine în primul rând organului constatator şi, în condiţiile în care acesta face dovada vinovăţiei, petentul urmează să-şi probeze nevinovăţia.

Instanţa reiterează faptul că, prezumţia de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenţie, a fost supusă atenţiei Curţii Europene a Drepturilor Omului (cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, îşi exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenţiei în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanţiilor fundamentale, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, care protejează cetăţenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităţilor, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenţie. Reiterând importanţa, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală", a unei astfel de garanţii, destinată să restabilească echilibrul dintre presupuşii autori ai faptelor ilegale şi autorităţile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art. 6 din CEDO.

În asemenea situaţie, întru respectarea garanţiilor sus indicate, instanţa de judecată va verifica legalitatea şi temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenţie *****din 11.01.2024, întocmit în privința lui *****.

Instanța de judecată reține că, contravenientul a fost sancționat pentru faptul că, la data de 11 ianuarie 2024, aflându-se în mun. Chișinău, str. *****, a condus mijlocul de transport fără de a acorda trecere la pietorni, însă pentru stabilirea acestui fapt lipsesc careva probe ce ar demonstra că anume la data, locul și ora respectivă, contravenientul nu a acordat prioritate pietonilor, la materialele cauzei nefiind anexate careva imagini video, foto, ori, simpla indicare a faptelor date în procesul-verbal cu privire la contravenție, nu poate constitui temei de sancționare a persoanei.

În atare circumstanțe, instanța urmează să supună aprecierii procesul - verbal cu privire la contravenție care stabilește vinovăția contravenientului și obiecțiile făptuitorului care neagă săvârșirea faptei incriminate. Respectiv, instanța dispune de câte o probă „pro" (procesul - verbal cu privire la contravenție) și „contra" vinovăției contravenientului (contestația depusă de către contravenient), iar potrivit art. 375 al. (3) Cod contravențional - toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional.

În aceiași ordine de idei, instanța reține că, organul care a aplicat sancțiunea administrează orice alte probe prevazute de lege, necesare în vederea verificarii legalității și temeiniciei procesului - verbal. Astfel, simpla constatare ex propriis sensibus a

agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanța să stabilească vinovăția unei persoane pe numele căreia s-a întocmit un proces-verbal contraventional. În alți termeni, atât timp cât asupra faptelor descrise în conținutul actului - neconfirmate prin alte mijloace de probă – pot plana o serie de dubii, fiind aplicabil principiu de drept in dubio pro reo.

Astfel, instanța remarcă că vinovăţia este unul din elementele constitutive a unei contravenţii, care urmează a fi dovedită de agentul constatator, ori conform art. 7 Cod Contravenţional persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod. Tot în acest context, potrivit art. 375 Cod Contravenţional, persoana acuzată de săvârşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat sa dovedească nevinovăţia sa. Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvârşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional.

Instanța de judecată reține că, în cauză nu s-au adus probe convingătoare că, contravenientul la 11 ianuarie 2024, aflându-se în mun. Chișinău, str. *****, a condus mijlocul de transport fără de a acorda trecere la pietorni.

Conform jurisprudenţei CEDO în cauza Anghel vs Romania, Curtea a reiterat că prezumţia de legalitate şi adevăr a procesului-verbal cu privire la contravenţie este o prezumţie lipsită de rezonabilitate şi poziţionează contravenientul într-o situaţie dezavantajoasă în raport cu agentul statului, ceea ce contravine principiului egalităţii părţilor şi a armelor în proces.

Drept consecinţă, prezumţia de nevinovăţie prevăzută de art. 6 par. 2 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, este aplicabilă şi în cazul faptelor sancţionate contravenţional în dreptul intern şi atrage răsturnarea sarcinii probei în cazul litigiilor contravenţionale. În aceste condiţii, persoana sancţionată contravenţional nu trebuie să facă proba nevinovăţiei sale, ci autoritatea din care face parte agentul constatator are obligaţia de a proba existenţa faptei, identitatea persoanei care a săvârşit-o şi nevinovăţia acesteea.

Conform art. 21 din Constituţie, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăţia sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanţiile necesare apărării sale.

Așadar, potrivit art. 7 Cod contravenţional, persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Sub aspectul legalităţii procesului-verbal, instanţa de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părţi, cât şi din oficiu de către instanţă întru asigurarea respectării principiului legalităţii şi dreptăţii, consacrate expres în art. 5 şi 7 din Codul contravenţional.

Astfel, Legea contravenţională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenţie într-o anumită forma „ad validitatem”, cu respectarea tuturor prescripţiilor

legale de fond şi de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit. În acest context, respectarea exigenţelor legale sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie prin prisma art. 445 al Codului contravenţional.

În ceea ce priveşte legalitatea procesului-verbal, instanţa constată că procesul-verbal cu privire la contravenţie este încheiat cu respectarea dispoziţiilor legale, acesta cuprinzând menţiunile obligatorii prevăzute de legea contravenţională sub sancţiunea nulităţii absolute şi nefiind afectat de alte vicii de natură să ducă la anularea sa.

Astfel, din motiv că agentul constatator nu a prezentat probe în confirmarea vinovăţiei contravenientului, unica probă prezentată instanţei fiind procesul-verbal cu privire la contravenţie, iar potrivit constatărilor CEDO în cauza Anghel contra României - prezumţia de legalitate şi adevăr a procesului-verbal cu privire la contravenţie este lipsită de rezonabilitate şi plasează contravenientul într-o situaţie defavorabilă în comparaţie cu agentul statului, instanţa concluzionează de a înceta procesul contravențional, constatând lipsa în acţiunile contestatorului a faptului contravenţiei.

Potrivit art.441 alin.(1) lit. a) Cod contravenţional, procesul contravenţional pornit încetează dacă nu există faptul contravenţiei.

Conform art. 461 Cod contravenţional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art.441 şi 445, instanţa încetează procesul contravenţional.

În circumstanțele de fapt și de drept enunțate, instanţa va admite contestaţia lui ***** împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție intentat de către Inspectoratul Național de Securitate Publică, va anula decizia de sancţionare şi va înceta procesul din lipsa faptului contravenţiei.

În conformitate cu art.461, 462 Cod contravenţional, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Admite contestaţia depusă de *****.

Anulează decizia agentului constatator din 11.01.2024 prin care lui ***** i-a fost aplicată sancţiunea amenzii în mărime de 30 unităţi convenţionale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare pentru comiterea contravenţiei prevăzute de art. 238 alin. (3) Cod contravenţional, în temeiul procesului-verbal cu privire la nr. *****din 11.01.2024.

Încetează procesul contravenţional privind acuzarea lui ***** de comiterea contravenţiei prevăzute de art. 238 alin. (3) Cod contravenţional, din lipsa faptului contravenţiei.

Hotărârea cu drept de recurs la Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Preşedintele şedinţei,
judecător **Victor Sîrbu**